

12. Rahvahariduse ja kultuuriala käsitlevate seaduste kogu ilmus 1938. a. kevadel Seaduste Kogu VI-nda köitena ja sisaldab kõik seadused õppe- ja kasvatusala, vabaharidustöö, teaduse, kunsti, muinsuskaitse, kirikute ja usuühingute kohta.

Noorsoo organiseerimine ja vabaharidustöö.

Kirjutanud A. Leinjärv.

Noorsoo organiseerimise ja vabaharidustöö haldamisse tõi 1938. a. teatavaid süsteemi loovaid ja suundi rajavaid reforme.

Senine Haridusministeeriumi Noorsoo Osakond muutus 21. aprillil Noorsoo ja Vabahariduse Osakonnaks, kuhu teistest osakondadest koondati vabaharidustöö, rahvaramatukogud ja rahvamajad. Reformitud osakonna koosseisu, kuhu seni kuulusid direktor, noortenõunik ja -sekretär, täiendati kehalise kasvatuses nõunikuga ning sinna toodi üle vabaharidustööõunik kooliosak-st ja nõunik üldosakonnast. Noorsoo organiseerimise ja vabaharidustöö haldamise säärane ühendamine võimaldab vabaharidustööd mõista ja arendada tegevusena, mis jätkab noorsoo kasvatuses ning isetegevusega alustatud tööd täiskasvanute hulgas väljaspool kooli, andes vabaharidustööle sellega kindla koha üldises rahva hariduse ja kasvatuses süsteemis. Uue keskuse näol on ühes reformitud omavalitsustega, keda uued omavalitsusseadused koormavad uute ülesannetega ka vabahariduse alal, loodud uusi eeldusi vabaharidustöö arendamisele ja koordineerimisele uue Põhiseaduse ideede vaimus.

Noorsoo organiseerimise alal astus 23. märtsi seaduse järgi kõigi üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide patrooniks Vabariigi President ja peavanemaks Sõjavägede Ülemjuhataja. See toimus noortes riikliku ühiskondade kasvatamise ja organisatsioonidevahelise koostöö süvendamise ning neid üksteisele lähendamise eesmärgiga. Uute paralleelsete organisatsioonide näol tekkida võiva kilunemise ja ebaterve võistluse vältimiseks ja organisatsioonide tegevuse õiges suunas arendamise huvides tegi sama seadus uute organisatsioonide põhikirjade registreerimise sõltuvaks haridusministri nõusolekust. Seadus annab haridusministrile Vabariigi Presidendi kinnitamisel õiguse moodustada noorsoo organiseerimise huvides noorsoo-organisatsioonide või nende liitude koondisi. Selle viimase võimuse kohaselt tõsteti skautlike noorsoo-organisatsioonide